

Utbildningsinspektion i Bjurbäcksskolan 0–12 år

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Bjurbäcksskolan 0–12 den 12 och den 13 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Bjurbäcksskolan 0–12, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Bjurbäcksskolan 0–12 intervjuades rektorn, biträdande rektorn, samt ett urval av lärare, föräldrar och elever. Inspektörerna besökte även lektioner i förskoleklassen, grundskolan samt fritidshemmen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Bjurbäcksskolan 0–12 år	Antal elever
Förskoleklass	26
Grundskola	238

Utbildningen vid Bjurbäcksskolan omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6. Skolans ledningsgrupp består av två rektorer och en biträdande rektor. En rektor har ansvar för områdets förskolor och dagbarnvårdare medan den andra

rektorn som även är områdeschef, ansvarar för förskoleklassverksamheten, skolbarnsomsorgen samt årskurserna 1–6.

På skolan finns även skolbarnsomsorg. Skolbarnsomsorgen granskas på kommunövergripande nivå och bedömningarna av verksamheten återfinns i kommunrapporten.

Personalen är organiserad i sex arbetslag för respektive årskurs samt för förskoleklass. Som stöd för lärare och elever finns bildningsförvaltningens övergripande resurs- och utvecklingscentrum, Resolut.

Bjurbäcksskolan 0–12 ligger i centrala Emmaboda med tillgång till såväl bibliotek, sim- och sporthall som till närliggande skogs- och naturmiljö.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att Bjurbäcksskolan överlag är en väl fungerande skola med kompetent personal som sammantaget ger goda möjligheter till lärande. Vidare bedömer inspektörerna att skolans arbete avseende normer och värden i studiemiljö och samvaro är av god kvalitet. Trots dessa goda förutsättningar visar Bjurbäcksskolans resultat på de nationella proven för årskurs 5 på en över tid varierande bild. Resultaten på de nationella proven för årskurs 5 i matematik, svenska och engelska för 2007 visar dock på en ökad måluppfyllelse. De senaste årens resultat har förutom individuella stödåtgärder lett till mer generella åtgärder i form av förändrade pedagogiska metoder. Inspektörerna ser dessa åtgärder som exempel på ett aktivt kvalitetsarbete i syfte att nå högre måluppfyllelse men vill betona vikten av att effekterna av åtgärderna följs upp och analyseras. Någon systematisk uppföljning eller analys av de samlade kunskapsresultaten finns inte vare sig på grupp- eller skolnivå. I vilken mån eleverna når målen i årskurs 5 i samtliga ämnen kan därmed inte fastställas. Inspektörerna bedömer att skolans uppföljning av elevernas kunskaper i övriga ämnen än matematik, svenska och engelska tydligare måste följas upp för att genom en samlad resultatanalys över elevernas kunskapsutveckling ge underlag för framtida prioriteringar.

Rektorn är enligt inspektörernas bedömning förtrogen med den pedagogiska verksamheten. Skolans lärare uttrycker förtroende för rektorn, som enligt pedagogerna, kännetecknas av att vara en demokratisk ledare som förankrar beslut och stödjer pedagogernas utvecklingsinitiativ. I ledningsgruppen diskuteras kontinuerligt åtgärder för att utveckla verksamheten. Rektorns ansträngningar, i syfte att implementera läroplanens övergripande uppdrag och kursplaner, har dock inte varit framgångsrikt i verksamhetens alla delar, vilket får konsekvenser för skolans kunskapsresultat. Som tidigare konstaterats finns på skolan ett behov av att tydliggöra de nationella målen. Inspektörerna ser ett behov av att rektorn ytterligare tar fasta på läroplanens övergripande uppdrag och kursplanernas innehåll, samt tar ansvar för att verksamheten som helhet i det dagliga arbetet i klasserna, inriktas på att utgå från och nå de nationella målen.

I framtagandet av skolans arbetsplan och kvalitetsredovisning har personalen medverkat aktivt. Arbetslagsspecifika mål och insatser för att nå målen utifrån bildningsplanens rubriker, som i sin tur utgår från de nationella målen, beskrivs i skolans arbetsplan och återfinns i skolans kvalitetsredovisning. Genom att utveckla tydligare och utvärderingsbara mål samt en mer kritisk resultatanalys skulle resultaten i än högre grad kunna påverka arbetsplanen och dess funktion som skolans plattform för elevernas lärande. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen i

huvudsak innehåller de delar förordningen kräver, men att skolan i sin kvalitetsredovisning bör tydliggöra bedömningen av kvalitetsprocessen, det vill säga arbete i verksamheterna, samt i vilken mån de nationella målen för utbildningen förverkligats. Då skolan saknar systematiska uppföljningar av skolans samlade resultat samt förekomsten av kvalitetsbrister i de uppsatta målen för verksamheten, leder detta till en otydlig och ofullständig bedömning av resultat, analys och bedömning av måluppfyllelsen vilket återses i konsekvensbeskrivningarna. Inspektörerna bedömer att skolan därför bör förbättra sitt kvalitetsarbete så att en högre grad av systematik kan uppnås och utläsas i kvalitetsredovisningen.

Inspektörerna har tagit del av verksamheten i förskoleklassen där personalen genomför insatser för att utforma innehållet i verksamheten så att den gynnar barnens utveckling och lärande. Enligt inspektörernas bedömning är verksamheten i huvudsak planerad utifrån läroplanens intentioner och eleverna ges förutsättningar att utvecklas i riktning som målen för verksamheten anger.

Skolan arbetar med värdegrundsfrågor på många olika sätt vilket lett till att klimatet på skolan är gott och eleverna känner sig trygga och trivs i skolan. Inspektörerna noterar vidare att relationen mellan vuxna och elever är positiv. Såväl skolläda som personal har kunskap om skolans demokratiuppdrag. Klassråd och elevråd fungerar tillfredsställande och elever uppfattar att de har reella möjligheter till inflytande bland annat genom deltagande i kommunens Barnfullmäktige och Barnens budget. Inspektörerna konstaterar dock att skolan i högre utsträckning bör se till att förstärka elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer. Genom att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och bidra till en fördjupad insikt i sitt lärande. En förutsättning för detta är en god kännedom om målen för utbildningen. I intervjuer framkom att eleverna till viss del deltar i planering av undervisningens arbetssätt när nya arbetsområden ska inledas, men att detta varierar mellan lärare. Inspektörerna bedömer att skolan överlag arbetar med att skapa utrymme och forum för elevernas inflytande över undervisningen men att skolan som helhet bör förbättra elevernas förutsättningar till inflytande över sitt eget lärande så att detta inte villkoras av vilken lärare eleven har. Vidare gör inspektörerna bedömningen att skolan som helhet bör bli tydligare i klargörandet av läroplanens och kursplanernas mål för eleverna. När det gäller elevernas individuella utvecklingsplaner bedömer inspektörerna att de bör utvecklas så att de framåtsyftande målen i dessa har en starkare förankring i en dokumentation och analys av var eleven befinner sig i sin utveckling i relation till läroplanen och kursplanernas mål, för att sedan användas och utgöra en naturlig del i den enskilda elevens undervisning och kunskapsutveckling.

Av dokumentation, intervjuer och besök i klassrummen framgår att skolan arbetar med att anpassa undervisningen till elevernas förutsättningar och behov. Möjligheterna till stöd beskrivs av såväl föräldrar som elever som goda. Inspektionen visar att skolan har rutiner för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd och vidta åtgärder för att stödja eleverna.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 (4

kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94).

- Skolan upprättar inte åtgärdsprogram för alla elever som behöver särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Elever i behov av studiehandledning på modersmål får inte detta stödbehov tillgodosett (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med författningarna (2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen).
- Elevens val ges inte för samtliga elever i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Rektorn bör i sitt fortsatta arbete lägga mer tyngd på att se till att det nationella kunskapsuppdraget enligt styrdokumentet genomförs samt i högre utsträckning följa upp i vilken mån skolans gemensamma ställningstaganden för att öka skolans kunskapsresultat sker i verksamheten.
- Skolans systematiska kvalitetsarbete bör förbättras.
- Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen bör bli tydligare i bedömningen av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats samt vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.
- Skolans arbetsplan bör utvecklas så att den på ett tydligare sätt beskriver hur skolan ska arbeta för att uppnå de nationella målen samt hur skolan ska arbeta med kunskapsuppdraget.
- Skolans arbete med de individuella utvecklingsplanerna bör förbättras avseende innehåll och kvalitet.
- Skolans arbete med att ge eleverna inflytande över det egna lärandet bör förbättras.
- Åtgärdsprogrammets kvalitet avseende utvärdering bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig goda kunskaper i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål.

Motivering: Resultaten på de nationella proven i matematik, svenska och engelska i årskurs 5 för år 2004 visade att en stor andel elever hade svårigheter att nå målen i engelska (21 procent se bilaga). Resultaten för år 2006 visade att en stor andel elever hade svårighet att nå målen i såväl matematik som i svenska (28 respektive 24 procent). År 2005 samt år 2007 hade emellertid resultaten i matematik, svenska och engelska förbättrats. I skolans övriga ämnen finns ingen sammanställning och samlad bild över Bjurbäcksskolans kunskapsresultat, vilket gör att inspektörerna inte kan bedöma skolans kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om resultatet av skolans verksamhet följs upp kontinuerligt så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om lärarna använder resultaten från de nationella proven för att analysera och främja elevernas kunskapsutveckling,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
x			

Motivering: Inspektörerna bedömer att skolans arbete med att pröva, utvärdera och analysera skolans resultat i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen måste åtgärdas.

I Bjurbäcksskolan saknas sammanställningar som visar i vilken utsträckning eleverna når målen i årskurs 5. Uppföljning av elevernas resultat, uteslutande i svenska, matematik och engelska, sker på individ och gruppnivå. Systematiska uppföljningar av skolans resultat i samtliga ämnen sker dock inte. Vissa åtgärder har vidtagits för högre måluppfyllelse i form av förändrade pedagogiska metoder med exempelvis utökad tid för flerspråkiga elever i fritidsverksamheten i ett språkutvecklande syfte. Vidare

har inspektörerna tagit del av mycket god pedagogisk verksamhet i samband med musikundervisning för till skolan nyanlända flerspråkiga elever. Inspektörerna bedömer dock att en fördjupad diskussion, utvärdering och analys av variationen i skolans resultat över år samt undervisningens påverkan på elevernas resultat saknas.

1.3 Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas mål i samtliga ämnen,
- om lärarna genomför utvecklingssamtal och upprättar individuella utvecklingsplaner för varje elev.

Bedömning av området Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Med hänvisning till det som redovisas nedan bedömer inspektörerna att området bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat är av mindre god kvalitet.

Lärarna ska enligt läroplan utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera elevernas kunskapsutveckling. Bedömning av generella kunskapskvaliteter som exempelvis elevernas förmåga att uppfatta helheter och se samband sker i liten utsträckning. Eleverna har till viss del kännedom om målen och inspektörerna uppfattar att informationen om målen för utbildningen varierar både inom och mellan arbetslag. Personal uppger att bedömningsdiskussioner till stor del sker i arbetslagen. Inspektörerna vill påpeka vikten av samverkan och dialog mellan arbetslag och lärare för att säkerställa och öka likvärdigheten i bedömningen av elevernas kunskaper och kunskapsutveckling.

Vid utvecklingssamtal ska framåtsyftande individuella utvecklingsplaner upprättas. Vid granskning av några av elevernas individuella utvecklingsplaner och genom intervjuer framkommer att de individuella utvecklingsplanernas kvalitet varierar. Planerna beskriver till stora delar elevens nulägesituation vad gäller den kunskapsmässiga och sociala utvecklingen. Den framåtsyftande delen, den egentliga utvecklingsplanen, saknas nästan helt och har ringa koppling till kursplanernas kunskapskvaliteter. Skolan bör därför tillse att de individuella utvecklingsplanerna innehåller bedömningar av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå de nationella målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans verksamhet,

- om organisation och varierade arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om alla som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Skolan lever delvis upp till intentionerna inom bedömningsområdet. De avvikelser som framkommer utifrån inspektionen beskrivs nedan.

Undervisningens innehåll ska enligt läroplanen vara allsidigt och utgå från läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. Av intervjuerna framgår att undervisningen till stor del utgår från skolans egna lokala mål vilket får konsekvenser för synliggörandet och medvetandegörandet av de nationella målen, såväl mål att sträva mot som mål att uppnå. Inspektörerna vill betona vikten av undervisningens förankring i de nationella kursplanerna så att samtliga elever därmed ges möjligheter att finna kunskapsformer med varierade kvalitativa inslag som utvecklar elevernas förmåga att argumentera och formulera ståndpunkter samt reflektera och kritiskt granska fakta.

Läraren ska, enligt läroplanen, se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, samt att detta inflytande ökar i takt med stigande ålder och mognad. Av intervjuerna framgår att elevernas inflytande varierar beroende på vilken lärare eleven har. Variation föreligger även när det gäller lärarnas klargörande av målen för eleverna vilket försvårar elevernas delaktighet i planeringen av undervisningen. Inspektörerna bedömer att elevernas reella inflytande till stor del utgörs av ett inflytande över i vilken ordning samt över det antal uppgifter eleven ska utföra, så kallade kvantitativa val, till skillnad mot kvalitativa val som är av en mer innehållslig karaktär. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med elevernas inflytande över det egna lärandet bör utvecklas.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov,
- om skolan uppmärksammar och hjälper elever i behov av särskilt stöd,
- om åtgärdsprogram alltid upprättas vid särskilda stödinsatser.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Skolan arbetar på ett medvetet sätt med särskilt stöd och anpassar undervisningen efter elevernas behov. Brister och förbättringsbehov avseende det särskilda stödet föreligger dock i följande:

Andelen elever med annat modersmål än svenska har under senare tid ökat på skolan. I intervjuer med personal framkommer att det finns en okunskap kring information samt rutiner för att identifiera elever med behov av studiehandledning på modersmål. Då elevernas behov i detta hänseende inte tillgodoses bedömer inspektörerna detta vara en brist vilket måste åtgärdas.

Ett åtgärdsprogram ska vara ett redskap och hjälpmedel för skolans personal att planera och utveckla hela den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. Inspektionen konstaterar att skolan brister i upprättandet av åtgärdsprogram då det i de fall där ytterligare stöd än det skolan själv kan erbjuda förekommer att det endast upprättas en av Resolut framtagna handlingsplan. Ett upprättande av endast en handlingsplan som utvärderas en gång per år kan leda till att eleven inte får det aktuella stöd och den åtgärd eleven är i behov av då den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen blir bristfällig. Åtgärdsprogrammets kvalitet varierar även avseende förekomst av utvärdering. En viktig del av arbetet med åtgärdsprogram är att skolan kontinuerligt följer upp och utvärderar insatserna. Uppföljningen ska leda till nya mål, ny planering, genomförande och uppföljning i en ständigt pågående utvecklingsspiral. Då särskilt stöd företrädesvis ges i svenska, matematik och engelska, vill inspektörerna påpeka vikten av att skolan erbjuder stöd i samtliga ämnen så att särskilt stöd ges i den omfattning som motsvarar elevernas faktiska behov.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanen framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om personalen bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet,
- om personalen aktivt motverkar trakasserier och förtryck av individer eller grupper.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering: Skolans arbete avseende normer och värden i studiemiljö och samvaro är i huvudsak av god kvalitet. En samlad bedömning av kommunens upprättade likabehandlingsplaner görs i kommunrapporten.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor är förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	x		

Motivering: Inspektörerna bedömer att rektorn delvis lever upp till intentionerna inom bedömningsområdet.

Rektorn tar enligt inspektörernas bedömning ansvar för utveckling av verksamheten och är väl förtrogen med densamma. Förbättringsbehov finns dock avseende rektors ansvar för verksamhetens utveckling mot de nationella målen. I läroplanen anges att rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen. På Bjurbäcksskolan utgår undervisningen till stor del från skolans egna lokala mål, med utgångspunkt i skollag, läroplan samt kommunens bildningsplan. I samband med intervju uttryckte rektorn sin tanke kring att låta respektive arbetslag utifrån skolans egna lokala mål sätta upp egna mål. Inspektörerna bedömer att detta förfarande lett till att de nationella styrdokumenterna hos skolans personal som helhet inte på ett tillfredsställande sätt är förankrade då det i alltför hög grad blir de egna lokala tolkningarna som blir styrande för verksamheten. Rektorn bör i sitt fortsatta arbete lägga mer tyngd på att se till att det nationella kunskapsuppdraget som framförs i styrdokumentet genomförs. I samband med intervju framkom att elevers upplevelser av på vilket sätt och i vilken utsträckning personalen arbetade med att utveckla elevernas känsla för samhörighet och ansvar samt respekt för individen varierade mellan skolans arbetslag. Mot bakgrund av

detta, samt ovanstående beskrivning, bedömer inspektörerna att rektorn i högre utsträckning bör följa upp i vilken mån skolans gemensamma ställningstaganden i förhållande till de nationella styrdokumenterna sker ute i verksamheten hos den enskilde läraren.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att professionellt kunna utföra sina arbetsuppgifter,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utveckling och kompetens:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörerna bedömer att personalens utbildning och kompetensutveckling i huvudsak är av god kvalitet förutom nedanstående påpekanden.

Personalen har i huvudsak utbildning för den undervisning de bedriver och får kontinuerlig kompetensutbildning. Inspektörerna vill dock uppmärksamma skolan på att det till viss del förekommer variation i personalens insikter i de föreskrifter som styr och anger målen för utbildningen samt i sammanhanget lyfta vikten av varje elevs rätt till en likvärdig utbildning.

Med bakgrund av det på senare tid ökade behovet av undervisning i svenska som andraspråk vill inspektörerna betona vikten av behörig personal i ämnet.

3.3 Tillgång till utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och om den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för enstaka inslag som innebär en obetydlig kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Skolan ger i väsentliga delar tillgång till utbildning enligt författningarna men behov av förbättring föreligger avseende:

Av intervjuer med rektorn och personalen framgår att rutiner för att identifiera elever med behov av undervisning i svenska som andraspråk finns. Dock anordnas inte svenska som andraspråk enligt förordningen. Svenska som andraspråk genomförs som stöd i den ordinarie svenskundervisningen och inte efter kursplanen för svenska som andraspråk.

I den nationella timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll vara förenlig med målen i den kursplan som finns för det aktuella ämnet. Vidare ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Vid intervjuer framkommer att alla elever inte känner till elevens val. I vissa klasser anger lärare att tid kan avsättas varje vecka där eleverna kan arbeta med det som finns uppsatt i deras veckoplanering. Det avsätts också tid då eleven själv får arbeta utifrån fritt valt område när de blivit färdiga med de arbetsuppgifter som bestämts för dagen eller veckan. Detta motsvarar inte enligt inspektörerna det som elevens val avsetts att vara. Samtidigt finns det i Bjurbäcksskolan elever som vet vad elevens val är och de nämner olika ämnen som de får fördjupa sig i och som uppfyller de krav som ställs. Inspektörerna vill i detta sammanhang, som tidigare beskrivits, lyfta rektorns ansvar vad gäller rektorns uppföljande ansvar avseende i vilken mån gemensamma ställningstaganden i förhållande till de nationella styrdokumenterna sker. Inspektörerna bedömer att elevens val för skolans samtliga elever inte anordnas enligt bestämmelserna.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med syftet att nå målen i styrdokumenterna,
- om det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Skolan bedriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete som redovisas i en kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer att detta arbete kan förbättras avseende:

Enligt läroplanen krävs att undervisningsmålen ständigt prövas, att resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Bjurbäcksskolan saknar en systematisk uppföljning och utvärdering av skolans arbete. Därmed saknas en samlad bild av skolans måluppfyllelse. Vidare ser inspektörerna en svaghet när det gäller att analysera och bedöma verksamheten. Skolans analyser av de sam-

lade kunskapsresultaten bör ligga till grund för förbättringar av verksamheten. Det systematiska kvalitetsarbetet bör därmed bli mera synligt i skolans arbetsplan. I arbetsplanen ska framgå de åtgärder skolan avser vidta för att uppnå de nationella målen samt hur skolan ska arbeta med kunskapsuppdraget. Då Bjurbäcksskolans arbetsplan till stor del endast anger prioriterade målområden utifrån kommunens bildningsplan samt arbetslagens egna mål och inte hur skolan ska arbeta för att nå de nationella målen, riskerar de nationella målens funktion och stöd för skolans verksamhet att bli otydliga för verksamheten.

Arbetet med kvalitetsredovisning ska främja skolans kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga verksamhetens nationella mål. Kvalitetsredovisningen ska innehålla i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse. Bjurbäcksskolans kvalitetsredovisning innehåller mål, resultat och åtgärder för förbättring, men saknar en systematisk uppföljning av skolans resultat i samtliga ämnen. Då kvaliteten i de uppsatta målen för verksamheten brister leder detta till svaga resultatbedömningar samt vaga åtgärdsbeskrivningar. Inspektörerna bedömer därför att kvalitetsredovisningen bör bli tydligare i bedömningen av arbetet i verksamheterna, det vill säga bedömningen av kvalitetsprocessen i alla verksamheter. Vidare bör kvalitetsredovisningen tydliggöra bedömningen av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats och mera konkret ange åtgärder som skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse.

Datum

Ort

2007-11-29

Linköping

Sara Westlund

Birgitta Knutsson Rohdin

Tabellbilaga

Tabell 1: Resultatmått för elever i årskurs 5, Bjurbäcksskolan

Nationella ämnesprovet	Andel elever som klarat de nationella proven för årskurs 5 (procent)			
	2004	2005	2006	2007
Engelska	79	88	91	85
Matematik	86	88	72	90
Svenska	92	92	76	80